

Udgift, naar han ikke saaledes er beskyttet ved et Votum af Thinget. Hvad der imidlertid ogsaa forekommer mig burde have gjort Forslagsstillerne meget betænkelige ved at opstille den Sætning, som ligger til Grund for deres Lovforslag, er det, at, saavidt mine Undersøgelser have kunnet strekke sig, findes der ikke i noget konstitutionelt Land noget Tilsvarende til det Begreb om Skattebevillingsret og Ministeransvarlighed, som Forslagsstillerne ville gjøre gjældende. Det maa i saa Henseende komme i Betragtning, at den konstitutionelle Forsfatning hos os ikke saaledes er opstaaet af en national Rod, at man behøver at tage Hensyn dertil, men disse Forhold have udviklet sig andskeds, og ere hentede derfra. Det er den europæiske Strøm, som har naaet vort Fædreland, og vi have tilegnet os de konstitutionelle Grundsætninger, som vi maa have faaet fra andre Steder, hvor de vare i fuldkommen Virksomhed. Jeg tvivler nu ikke om, at de ærede Forslagsstillere, som de jo selv have sagt, have udført alvorlige Arbejder for at fremme denne Lov, have udstrakt deres Undersøgelser til, hvorledes Forholdene stillede sig paa andre Steder, og de have naturligvis kunnet gjøre det i større Omfang og Udførlighed, end jeg har været i Stand til. Jeg skal derfor for mit Vedkommende kun sige, at jeg, saa vidt jeg har været i Stand til at strække mine Undersøgelser, ikke har fundet, at der i noget som helst europæisk Land eller af nogen statsretlig Forsfatter af nogen Betydning er blevet opstillet den Sætning, at en Ministers Ansvar skulde være umiddelbart givet, naar han havde afholdt en Udgift, som ikke havde Hjemmel i Finantsloven. Der har naturligvis været forhandlet om disse Ting mange Gange paa andre Steder, men intet Sted har man fremsat en saadan Sætning. Det eneste Sted, hvor der, saavidt mig bekendt, er blevet gjort et svagt Tilbød til at udstrække Ministeransvarligheden saa vidt, er Holland; men Forsøget blev dog der gjort med langt større Barfornhed, end Tilfældet er her. Der blev i 1853 forelagt de hollandske Kamre et Udkast til en Ministeransvarlighedslov, og i denne Lovs § 37 omtales det Ansvar, som skulde ramme Ministrene, naar de havde udgivet Beløb, som gik ud over de bevilgede Udgifter. Der siges det nu, at denne Ansvarlighed skal finde Sted, men dog med den Begrænsning, at naar en Minister har betalt i Medfør af en Dom, bliver der ikke Spørgsmaal om noget Ansvar. Der var altsaa her i dette Udkast en meget væsentlig Indskrænkning i Ministerens Ansvar. Det erkendes, at, naar der haves en retlig Afgjørelse for, at Udgifter virkelig paahvile Statskassen pligtmæssig, saa maa Ministeren være ansvarsfri, naar han udbetaler, uanset, at en Bevilling i saa Henseende ikke findes. Men — og nu kommer jeg til det, som forekommer mig at være det mest Interessante — da denne Lov kom til endelig Forhandling, blev man ængstelig for at paalægge Ministrene

et saa udstrakt Ansvar, og uagtet Ansvaret var mere begrændset, end det skal være efter den Lov, der her foresligger, blev denne Del af Lovforslaget udslettet, saa at der intet Sntet findes derom i den endelige Lov, som udkom i April 1855. I Stedet for de Artikler, der omhandlede Ministrenes Pengeansvar, findes der blot en Bestemmelse i § 37, saalydende: „Ministrenes Pengeansvarlighed skal bestemmes ved en senere Lov,“ og denne senere Lov er, saa vidt jeg har bragt i Erfarung, ikke kommen ud. Det vilde naturligvis være et Misbrug af Thingets Tid at omtale disse Forhold nærmere, men der vil være en anden Maade, hvorpaa man kan komme paa det Nene med dette Spørgsmaal, og det er, naar de ærede Forslagsstillere, som have gjort disse Ting til Gjenstand for en omhyggelig Behandling, vilde påvise, om der findes noget europæisk Land, nogen statsretlig Forsfatter, der kan gjøre Krav paa nogen Autoritet, som har opstillet den Sætning, at, naar en Minister havde afholdt en Udgift udenfor de bevilgede Beløb, skulde hans Ansvar til Erstatning derved være givet. Jeg tror, at det vilde have stor Interesse for Thinget, om de ærede Forslagsstillere vilde give en saadan Oplysning, og jeg tvivler ikke om, at, efter de omhyggelige Forarbejder, der ere gaaede forud for nærværende Lovudkast, vil en saadan Oplysning ogsaa fremkomme i dette Møde, forsaavidt der virkelig existerer noget Land, hvor Sligt findes, eller nogen statsretlig Forsfatter, der har udtalt sig paa en saadan Maade. Dersom man nu gaar ud fra, og det skal jeg tillade mig foreløbig at gjøre, at man i alle konstitutionelle Lande erkjender, at Ministeransvarligheden ingenlunde indtræder, fordi Budgetoverskridelse finder Sted — thi det kan man sige sig selv, at Budgetoverskridelser maa finde Sted og maa høre til Dagens Orden i ethvert Land, saasnart Budgettet er specielt, saasnart man ikke om bloot bevilger Ministeren store Summer —, dersom det ikke kan påvises, at saadanne Budgetoverskridelser medføre ubetinget Ansvar for Ministrene paa den Maade, som de ærede Forslagsstillere ville have, at det skal være Tilfældet, saa opstaaer det Spørgsmaal: Kan man da sige, at der ikke bestaar Skattebevillingsret i noget som helst andet Land end i Danmark? Vil man virkelig, fordi saadan udstrakt Ministeransvarlighed ikke findes Sted, paastaa, at Skattebevillingsretten Sntet betyder i de andre Lande, som have en fri Forsfatning? Jeg tror, at man strax vil komme til det Resultat, at man er gaaet meget for vidt ved at fremsætte en saadan Paastand. Der er imidlertid ved første Behandling fremsat Yttringer, som forekomme mig at maatte bringe de Herrer til selv at føle, at de ere gaaede ud over alle rimelige Grændser, og det er Yttringer, som jeg skal tillade mig at gjentage, fordi de forekomme mig træffende. Det er atter det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-